

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

PEDAGOŠKI INŠTITUT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

»Krepitev socialnih in državljanskih kompetenc strokovnih delavcev«

Le z drugimi smo

dr. IGOR BIJUKLIČ
PEDAGOŠKI INŠTITUT

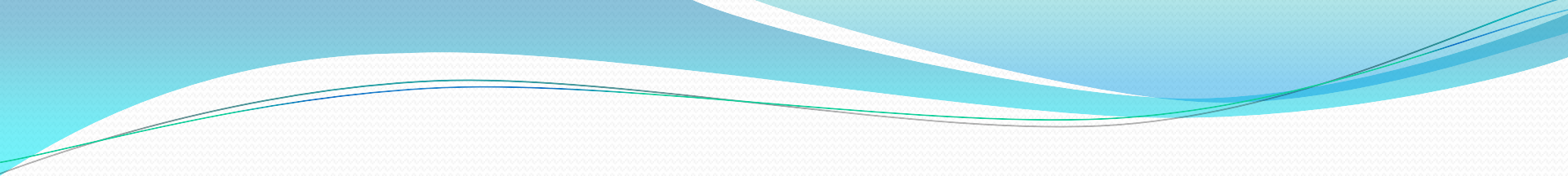
ETIKA NENASILJA – NASILJE V MEDIJIH

Naložbo sofinancirata Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport Republike Slovenije in
Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada

ETIKA (NE)NASILJA – NASILJE V MEDIJIH

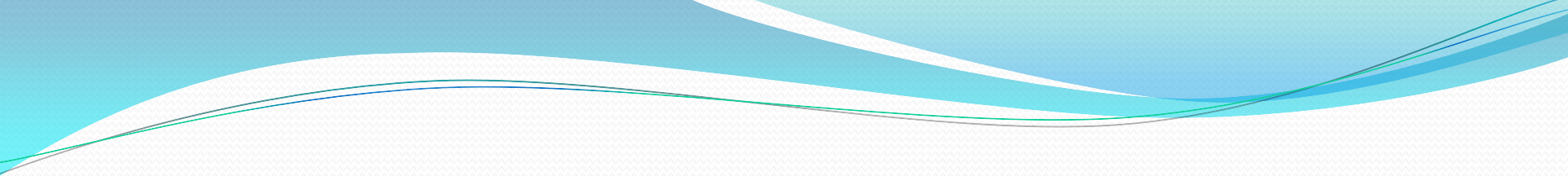
Pojasnitev pojmov: **Etika, Nasilje, Medijska družba**

*Temeljna razlika med **etiko** in **moralo***

Etika - kako naj posameznik dobro deluje, **vendar vedno kot član (politične) skupnosti, ki živi skupaj z drugimi**, torej vedno z ozirom na skupnost.

Pri etiki pa smo mi tisti, ki glede na konkretne okoliščine razsojamo kaj je dobro, kaj ne.

Morala je že zapisana kot program, v katerem je že vnaprej razsojeno in odločeno, kaj je dobro, kaj ni, kaj je lepo, kaj ni, kaj se spodobi, kaj ne...

Moralne vrednote je potrebno ponotranjiti in se po njih ravnati.

KAKO OPREDELITI NASILJE?

Nasilje ni naravni fenomen, »naravna reakcija« ali instinkt. Nasilje **ne moremo preprosto opredeliti kot »človeško naravo«**.

Nasilje je neka človeška zmožnost in **specifičen način človeškega delovanja**, o katerem se lahko (kot odrasli) tudi odločamo.

INSTRUMENTALNI ZNAČAJ NASILJA

Nasilje je sredstvo ali potrebuje sredstva za doseganje nekih drugih ciljev. Nasilja ne počnemo zaradi nasilja. Kot vsa sredstva mora vedno biti upravičeno z namenom, ki ga zasleduje.

Nasilna dejanja običajno legitimiramo s pojasnjevanjem zakaj smo storili nasilje.

NASILJE IN MOČ

Moč je zmožnost dialoškega prepričevanja, moči argumenta, avtoritete, ki jo nekemu zaradi izjemnih lastnosti pripisujemo, medtem ko je nasilje samo po sebi nemo.

Nasilju moramo pridodajati besede in ga upravičevati s ciljem, kaj smo želeli doseči. Nasilje je sredstvo prisile, h kateremu se zatekamo, ko moči več nimamo.

STRUKTURNO NASILJE:

Johan Galtung: »Nasilje je vgrajeno v strukturo in se kaže kot neenaka moč, ter posledično kot neenake življenjske možnosti«

Strukturno nasilje povzročajo družbene in ekonomske nepravilnosti, ne-vlaganja v javno dobro, politična represija, sistemskega zatiranja, dominacija, diskriminacije.

MEDIJSKA DRUŽBA

Medijska družba označuje položaj, v katerem sveta ne izkušamo več sami, temveč nam ga prikazujejo drugi, po izkušnjo sveta se ne opravljamo vanj, temveč nam je dostavljen v slikah na dom in »po meri«.

NASILJE V MEDIJIH

Kot potrošniki medijskih vsebin nasilje gledamo, uporabimo v slikah, **s čimer zapadamo v nepravo, izkrivljeno razmerje do nasilja.**

NASILJE KOT MEDIJSKA VSEBINA

- izguba razmerja do nasilja - medijske vsebine so vedno že izgotovljene in ponujane »po naši meri«, prikrojene »iznajdenim« potrebam
- prikazovanje skrajnega nasilja vodi k neobčutljivosti, otopelosti
- vzorec, da je nasilje naraven način ravnanja in občevanja s svetom, torej da se zanj ne odločimo, temveč je sestavni del naše narave, kako se odzivamo.
- nasilje v medijih lahko preprosto prižgemo in ugasnemo. V računalniških simulacijah ga lahko tudi povzročamo.
- voajerizem. Opazovalci nasilja...to postane naša osrednja drža tudi v svetu
- ustrahovanje (množično odzivanje v smeri več represije, samoobrambe/oboroževanje, strožje zakonodaje)
- napihovanje in pomanjševanje (evfemizmi na točki nasilja)

Popolna odprava nasilja se zdi utopična in nanjo ne moremo računati. Nasilje je lahko popolnoma odsotno samo v pogojih skrajne apatičnosti in otopelosti.

Kako se soočiti z nasiljem v vzgoji in izobraževanju?

1. Kot prvo to, da skušamo posamezna nasilna dejanja obravnavati in razumeti v njihovih specifičnih okoliščinah, se dokopati do razlogov, ki so botrovali nasilju.
2. Večati senzibilnost do nasilja; kako ravnati ob primerih nasilja.
3. Bolj neposredno pa v smeri opolnomočenja, to je krepitvi komunikativnih, dialoški, razpravljalnih sposobnosti, skratka tistemu načinu bivanja skupaj z drugimi, ki temelji na občevanju in razreševanju nasprotji z medsebojnim posredovanjem besed, na zmožnosti poslušanja in govorjenja, na tvorjenju in izmenjavi mnenj.